

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 10. grudna 1894.

Štev. 34.

Žganjarska postava,

o kateri zdaj poslanci sklepajo, ima sledeče določbe: Kdor prosi za dovoljenje, da sme žganje na drobno točiti ali prodajati, mora natančno določiti prostor, v katerem se bo točilo ali prodajalo. Kako drugo blago se v tistem prostoru ne sme prodajati.

V občinah, ki imajo menj ko 500 ljudij, sme biti le ena žganjarna. V večih občinah sme jih biti toliko, da pride ena na 500 duš. Če je pa v občini že dosti takih gostilnic, ki imajo realno obrtno pravico, da smejo tudi žganje točiti, potem se dovoljenje za novo žganjarno ne sme dati.

V krajih pa, kamor prihaja mnogo tujcev, ne spadajo v to število gostilnice, v katerih se tujcem daje prenočišče in hrana ter se žganje le bolj postransko toči. V posebnih izjemnih slučajih sme deželna vlada, ko je zaslišala občino in deželni odbor, za kako občino dovoliti tudi več žganjetočev, nego je postavno dovoljeno. Na 1000 duš se sme dovoliti po ena prodajalnica žganih pijač na drobno.

Žganjetoči (žganjarne), kjer se žganje pije, in prodajalnice žganja na drobno (kjer se žganje ne pije, ampak proč odnese), se morajo ob sobotah zapreti o petih popoldne in zaprte ostati celi večer in celo noč, pa še v nedeljo in o praznikih dopoldne, dokler ni končana glavna služba Božja (velika maša s pridigo). Deželni zbori smejo vsak za svojo deželo to prepoved gledé nedelj in praznikov še poojstriti in smejo žganjarne zapreti za celi dopoldan ali pa celi dan.

Deželna politična oblast (deželna vlada) sme to prepoved v posebnih slučajih, za določene okraje ali kraje, za določene dni ali ure razveljaviti. Ta prepoved se pa ne dotika gostilnic, ki prodajajo tudi druge pijače in jedi po § 16. lit. a, b, c, f postave od 15. sušca 1883, drž. zak. št. 39, tudi se ne dotika sladničarjev, ker pri teh obojih je žganjetoč le postranski zaslužek.

Kdor ima v prepovedanem času žganjarno ali žganjarsko prodajalnico odprto, ali kdor v tem času žganje toči ali prodaja, se kaznuje z zaporom od treh dnij do enega meseca, ali pa z globo od 5 do 50 gld. Če pa kdo v prepovedanem času žganje toči ali prodaja, pa še za to pravice nema, bo kaznovan z zaporom od enega tedna do dveh mesecev, ali pa z globo od 10 do 100 gld.

Kdor se znajde vidno pijan v gostilnici ali v

žganjarni, na cesti ali na kakem drugem javnem (očitnem, vsem pristopnem) kraju*), ali kdor na takih krajih koga drugega nalašč upijani, se bo kaznoval z zaporom od 3 dnij do enega meseca, ali pa z globo od 5 do 50 gld.

Ista kazen zadene gostirje ali njih najemnike, posestnike žganjarij in prodajalce žganja, kakor tudi njih namestnike in natakraje, ako že pijanim, ali pa mladoletnim ljudem žganja natočijo v njih lastni užitek. Kazen se poojstri, ako se je postava že večkrat prestopila, ali pa kedar se upijanijo mladoletni ljudje.

Ako se že pijanim ali pa mladoletnim ljudem žganje toči ali prodaja v prostorih, ki za ta namen niso priglašeni in dovoljeni, poojstri se kazen na zapor od enega tedna do dveh mesecev, ali pa globo od 10 do 100 gld.

Kdor je pijan ali se upijani pri takem delu, kjer je nevarnost za življenje drugih ljudij, se kaznuje z zaporom od treh dnij do enega meseca, ali pa z globo od 5 do 50 gld.

Posestnik žganjarije, ki je dajal žganje na drobno (spod 5 litrov) na upanje, zgubi pravico do tožbe, ako je bil dolžnik takrat, ko je novi dolg naredil, že prej na žganju kaj dolžen ravno tistemu prodajalcu.

Kdor vzame za žganje namesto denarja druge reči, zlasti poljske pridelke, se bo kaznoval z globo od 10 do 100 gld.

Če se je kdo v kaki gostilni ali žganjarni upijanal, mora gostir (krčmar) za to skrbeti, da se pijani domov ali kam drugam v varnost spravi, pa na račun pijanega.

Kdor je bil v enem letu zavolj pijanosti trikrat kaznovan, sme mu okrajna politična oblast (okr. glavarstvo) za nekaj časa, v najvišji meri do enega leta, prepovedati obiskanje gostilnic v dotičnem kraju in okolici. Kdor bi to prepoved prelomil, se kaznuje z zaporom od treh dnij do enega meseca, ali pa z globo od 5 do 50 gld.

Gostirjem in posestnikom žganjarij, ki so se zavolj takih prestopkov že večkrat kaznovali, pa se vendar ne poboljšajo, sme okrajna politična oblast obrtno pravico za nekaj časa ali pa za vselej vzeti.

*) Ta določba je bila zavrnjena, in večina se je izrekla za to, da pijanost sama ni kazni vredna; vsled tega se je cela postava odseku nazaj dala, da jo v tem smislu predela. Op. ured.

Shod v Glinjah.

Javni shod, katerega je dné 2. grudna priredilo „katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ v gostilni g. Zablachana na Trati pri Glinjah, je bil prav sijajen. Ukljub hudemu mrazu je došlo do 200 ljudij, večinoma posestnikov; nekteri so prišli celo po tri ure daleč, namreč iz Apač in Slov. Plajberga; slava jim! Zborovanje je vodil društveni podpredsednik gosp. Legat. Vladnega komisarja ni bilo.

Ko je najprej predsednik zborovalce prisrčno pozdravil, nastopil je za njim kot govornik gosp. urednik Haderlap ter v obširnem govoru osvetlil nekatere poteze socijalnega vprašanja in gibanja. Glavne misli so bile: Sedanji slabi časi so nastali iz socijalnega nereda; ta nered pa je nastal iz tega, ker so ljudje, zlasti postavodajalci zapustili trdno krščansko podlago ter skušali svet osrečiti brez Boga, s svojim človeškim umom, pa niso pomislili, da je človeška pamet zmotljiva. Hoteli so ljudi osrečiti z raznimi „svobodami“. Pokazala pa je skušnja, da je bila obrtna svoboda v pogubo obrtnikom, kupčijska svoboda pa v škodo poštenim trgovcem, kmetom in vsemu ljudstvu. Kmetje tožijo največ o slabih žitnih cenah, tiste je pa zakrivila prosta kupčija, ker je meje odprla tujemu žitu. Avstro-Ogerska ima sama dovolj žita, vina in živine za svojo potrebo; ko bi se vse meje zaprle, ali pa ko bi se vsaj carina pobirala od tujih pridelkov, potem bi se cene kmetijskih pridelkov zboljšale. Da ima živina še nekaj cene, zahvaliti se imamo temu, ker je zaprta rumunska in ruska meja. Da so odprte meje na Nemško, Laško in Švico, to našim živinorejcem nič ne škoduje, ker te dežele imajo same premalo živine in jo še od nas kupujejo. Drugače pa je s Srbijo, Rumunijo in Rusijo, tam je živine preveč; ko bi se iz teh dežel smela živina k nam uvažati, potem bi živinske cene kmalu padle in našemu kmetu bi ne bilo več obstajati. Žalostno je to, da imajo vso žitno kupčijo bogati Judi v rokah in da oni cene postavljajo. Oni imajo večino časnikov v rokah; najprej trobijo ti lažnjivi časniki, da je po vseh deželah dobra letina pričakovati, zavolj takih poročil cene padajo in Judi dobijo vse žito dober kup v roke; ko ga pa imajo, začnejo po časnikih zopet tožiti, da se letina ni tako dobro obnesla,

Potovanje v sveto deželo

in po drugih jutrovnih krajih sušca 1. 1894.

(Govor mil. g. prošta J. Ev. Mariniča na zborovanju „podružnice sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico“ v Globasnici dné 18. listopada 1894.)

Hvaljen bodi Jezus Kristus! Najimenitnejša božja pot za nas kristjane je božja pot v sveto deželo, v Jeruzalem. Še enkrat hočem to božjo pot opraviti, ako mi ljubi Bog zdravje dá, in vabim vas, Slovenci, da bi tudi vi enkrat sv. kraje, kjer je naš Zveličar trpel, obiskali. Ni se bati posebnih težav. Potovale so zraven mene tudi gospodične in gospé, ki niso imele posebno trdnega zdravja, pa vse srečno. Ni treba se bati tudi, da bo to veliko denarja stalo. Popotovali so z menoj ljudje kmečkega stanú, na katerih ni bilo videti nobenega bogastva. Tudi naseliti bi se Slovenci mogli v sv. deželi, kakor to g. dr. Lampe nasvetuje v svojem Jeruzalemskem romarju. Prepričal sem se, da bi to bilo bolje, kakor iti v Ameriko.

Dva pota peljeta v sv. deželo: po suhem (čez Turško) in po morju. Po suhem je predaleč in pretežavno, po morju se bolj lahko potuje. Mnogi se morske bolezni bojijo, pa ni treba se bati, ker za to boleznijo človek ne umre; ona le človeku želodec izčisti. Bati se je mnogih nevarnostij na morju, mi pa smo po celem potovanju imeli veliko srečo, čisto nič hudega ni se nam zgodilo.

Iz Trsta, kjer smo na ladjo stopili, smo prišli v Laško mesto Brindisi in sicer za dva dni. Ni mi bilo vredno iti si ogledati to mesto, ker je

bilo pol noči in temno in vedel sem, da nazaj gredé bom lahko to mesto zopet videl. V Brindisi so se nam pridružili Francozi, Angleži in drugi. Potem smo se peljali iz Brindisi v Aleksandrijo na Egiptovsko cele 3 dni.

Do Brindisi se na morju še vidi nekaj zemlje ali laške, ali istrijske ali pa grške; od Brindisi do Aleksandrije se ne vidi nič ko sama voda. Življenje na ladji je prav prijetno bilo, rekel bi, da družinsko. Vsi se lepo spoznajo, skupaj jedó, pijejo, kakor da bi bili ena družina. JEDI je obilno in dobrih (5 do 6 jedij opoldne), zjutraj zelo dobra kava, ne kakor pri nas. Mi kavo dobimo še le iz tretje roke. Dobi se tudi čaj (Thee), sveže maslo, jajca, strd ali kaj od mesa, in ni treba nič plačati. To je že vse od potovalne družbe na Dunaju plačano. Plačal sem družbi 270 gld. za vse, tja in nazaj z vožnjo vred. Torej tudi to je prijetno; ni treba se bati tega, da ne boš znal govoriti, ker na ladji se največ govori francoski in laški; saj ne potrebujš govoriti, moreš le jesti in piti, to pa znaš.

Peti dan smo prišli v Aleksandrijo vsi zdravi. Tam nismo mogli dolgo ostati. Torej smo gledali le to, kaj je najbolj zanimivega za nas. Pred vsem smo šli v cerkev sv. Katarine, ki je farna cerkev in oskrbujejo jo Frančiškani. Lahov je v tej fari 40.000. Videli smo v tej cerkvi tudi tisti kamen, na katerem so sv. Katarini glavo odsekali, poljubili smo ga pobožno. Na tem kamnu se vidijo še stopinje krvi sv. Katarine. Truplo sv. Katarine tam ni, to je na gori Sinaj. Potem smo bili v cerkvi sv. Marka Evangelista, kateri je v teh krajih evangelij oznanoval in tudi pokopan bil. Grob je prazen, truplo je namreč v Benetkah. Iz cerkve smo

šli obiskat šole. Učijo tam šolske sestre otroke, ki so od daleč, celo iz Sudana in drugih krajev. Našli smo najlepši red v teh šolah in ker bodo v Velikovecu v slovenski šoli tudi šolske sestre poučevale, morete brez skrbi in radi jim otroke izročevati. Eden iz otrok, ki sem ga videl v Aleksandrijski šoli, je sedaj v Dobrli vasi in hodi sedaj pri nas v šolo; zna francosko in laško. Njegova mati je namreč iz naše fare in se je letos domu povrnila. Misijonske šole v jutrovnih deželah veliko potrebujejo in zaslužijo, da jih tudi mi Slovenci podpiramo z denarjem.

Iz Aleksandrije smo drugi dan po turški ladji v sv. deželo odplavali. Na turški ladji je bilo bolj čedno in obče vse bolje, kakor na naši Lloydovi (avstrijski) ladji. Tudi jed je bolj in vse je bolj umetno napravljeno.

Prišli smo najprej v Jafó (Joppe), kjer je prerok Jena na morje se podal, ker ni hotel iti pokoro pridigat Ninivljanom, kakor mu je Bog ukazal. Jafa je čudno staro mesto. Obiskali smo ulico, kjer je sv. Peter prikazen o nečistih živalih imel in kjer je Tabito v življenje zbudil. V petek, na dan Marije 7 žalosti, dné 16. sušca, smo maševali v Jafi, potem pa po južini ob 2. uri smo odrinili po novi železnici v Jeruzalem. Bila je velika vročina, v mesecu sušcu je bilo 20° C; ljudje so želi pšenico in ječmen. Ker je bilo tako toplo, bil sem vesel zaradi svojega katára (prehlajenja) in rad bi tam bil ostal, ali v Kajiri, kjer je za moj katár še bolje bilo. Pa nisem smel, sicer bi ne mogel priti na zborovanje v Globasnico. (Dalje sledi.)

kakor je prej kazalo, da je na Ruskem žito pokvarila slana, na Nemškem mraz, na Francoskem suša itd. S takimi lažmi ženejo žitne cene spet na viš, da nakopičeno žito dobro prodajo. Najprej goljufajo kmeta, ker mu za žito premalo plačajo, potem pa spet vse druge ljudi, kateri morajo žito in moko kupovati, ker jim žito primerno predrago prodajajo. Bolj ko so se vodstva liberalne stranke polastili bogati Judi, bolj je ta stranka postala dekla kapitala in je, pozabivši na svoje prvotne uzore o državljski svobodi, služila v prvi vrsti le bogatašem in njihovi koristi. Kjerkoli je ta stranka vladala, delala je grozne dolgove, da so zamogli bogataši varno naložiti svoje milijone. V Avstriji so liberalci leta 1873. podarili „krach-ritterjem“, ki so svoj denar na borzi zaigrali, 80 milijonov iz državne kase, za ubogega kmeta pa država nikoli nema kakega darila, še cenega posojila ne. Podpora Lloyd in podunavski družbi, upeljava zlate veljave, to so vse take reči, ki koristijo kapitalu, bogatašem. Krivično in pogubno je tudi to, da se zemlja, ktera nas vse redi, pogleda kot ravno tako, kakor vsako drugo blago, da sme zemljišče vsak kupiti in početi z njim kar hoče. Bogataši pokupljajo kmetije, pogozdijo rodovitno zemljo in pasejo tam zverino, kjer bi zamogli ljudje živeti, ako bi zemljo obdelovali. Zemlja ni za kratek čas nekterim bogatašem, od zemlje moramo vsi živeti, zato naj bi se zemlja tistim prepustila, ki iz nje sadeže pridelujejo, to je kmetom. Govornik je grajal še nekatere druge postave, kakor gozdno, lovsko in domovinsko postavu. Pohvalil pa je postavni načrt poljedelskega ministra o kmetijskih zadrukah in rentnih domovih. Razložil je obe postavi in pojasnil, v katerem oziru bi znali kmetom koristiti, ter obžaloval, da se take koristne postave zavlačujejo, med tem ko se jim je za škodljivo valuto tolikanj mudilo! Konečno je kmete opominjal, naj se več s politiko pečajo in naj pridno časnike prebirajo, da bodo sami spoznali svoje stanje, da bodo sami spoznali, ktere postave so kmetu škodljive in ktere potrebne, da bodo sami spoznali, kateri poslanci za kmeta prav govorijo, ktere stranke so kmetom prijazne in ktere škodljive. Kedar bodo kmetje enkrat toliko politično izobraženi, potem bodo že znali pravega poslanca izbrati, in oni ga bodo znali tudi nadzorovati ter mu veleli, kaj in kako naj v zboru govori. Da pa kmetje kaj dosežejo, treba je tudi, da so složni med seboj in da svoj glas močno povzdignejo. Pred vsem morajo zahtevati, da se volilna pravica bolj pravično razdeli, kajti zdaj imajo kmetje v primeri s svojim številom in svojimi davki vse premalo poslancev. (Glasna pohvala.)

Za njim je nastopil g. Legat ter govoril o volitvah, državnih, deželnih in občinskih. Razložil je, kako važno in potrebno je, da ljudstvo izvoli prave poslance, ker tisti delajo postave, in če so poslanci slabi in zanikerni, so slabe tudi postave. Pri občinskih volitvah pa moramo gledati, da izvolimo v odbor same poštene domačine, kateri ljubijo slovenski rod in slovenski jezik ter se ne uklanjajo pred ošabnimi tuji. Le tedaj, ako sedijo v občinskem zastopu naši domači slovensko-narodni in krščanski možje, le tedaj zamoremo reči, da smo gospodari na svoji zemlji. Naši nasprotniki pa hočejo, da bi bili mi hlapci na svoji lastni zemlji, zato nam usiljujejo le take odbornike, kateri hvalijo le to, kar je tuje, kar je nemško; vse pa sovražijo in zaničujejo, kar po slovenščini diši. Taki pišejo v občinski pisarni vse po nemško, prosijo za nemško šolo, slovenščino pa zasmehujejo in jo iz šole ven pehajo. Kedar tako daleč pride (kakor na primer v Borovljah — op. ure.), da se ljudje svojega jezika sramujejo, Nemcem pa se globoko priklanjajo, potem je res Slovenec hlapec na svoji zemlji, tujec pa gospodar. Govornik je pohvalil brate Zablacane, ki so zavolj slovenščine že dosti prestali, ter opominjal zbrane možake, naj pri bližnjih občinskih volitvah volijo tiste može, ktere jim bodo nasvetovali pošteni slovenski rodoljubi. (Burno ploskanje.)

Gospod Colarič, orglarski stavbar iz Borovlj, je potem prav lepo govoril o ljudskih šolah. Povdarjal je, kako da je potrebno, da se šolski otrok v prvih letih poučuje v maternem jeziku. Kajti otrok se mora najprej misliti naučiti, premislil bo pa učiteljeve besede le potem, če jih bo zastopil. Da otroci po 8letnem šolanju nič ne znajo, tega je kriva samo napačna šola, ker učitelj prezgodaj z nemščino začne. Ko so otroci komaj 6 ali 7 let stari, naj bi že po nemško mislili, ko še po slovensko ne znajo! To je nemogoče. Tako se šolski čas ubije s praznim branjem in pisanjem, ne da bi otroci razumeli, kaj berejo ali pišejo. Govornik je povedal še mnogo drugega, posebno je priporočal krščansko izrejo otrok, na katero naj matere pazijo. (Živahna pohvala.)

Gospod Legat je zbranim možem še pojasnil, da naša stranka nikakor ne tirja, da bi se morala nemščina čisto iz šole pahniti. To nam le nemškutarji podtikajo. Mi pa le tako pravimo, da mora

v prvih treh ali štirih letih pouk samo slovenski biti, v štirih zadnjih letih pa naj se uči tudi nemščina, in sicer na podlagi slovenščine.

V razgovor je prišlo tudi obnašanje novega Borovskega notarja. Ta gospod, ki menda nič slovensko ne zna, se je predrznil, prositi za notarsko mesto v Borovljah, čeravno je moral vedeti, da je ta okraj popolnoma slovensk. Res mu je vlada to službo dala, drugega prosilca, ki slovensko zna, pa je odbila. Tako ljubeznjivo vlada spoštuje naš jezik in njegove pravice! Ta gospod notar torej, Lamquet se menda imenuje (to ime nema nemškega glasa), je v imenu neke stranke pri slovenski posojilnici v Št. Janžu posojilo iskal, v svojem pismu pa takoj dostavi, da naj mu posojilnica rajši po nemško dopisuje, ker je tega jezika on bolj zmožen! Če je kdo notar v slovenskem okraju in bi moral po postavi slovensko znati, in če ta išče pri slovenski posojilnici, ktera slovensko uraduje, slovenskega denarja, potem bi se smel vendar toliko „ponižati“, da bi posojilnici slovensko dopisoval ali pa pisati pustil, v celih slovenskih Borovljah se bo menda vendar še kak človek našel, da bo znal narediti slovensko pismo. Tako je. Vedno nam pravijo: „nemško se učite, pa bote gospodje!“ Mi se res nemško učimo, pa na to se na Dunaju dandanes nič ne ozirajo, ampak le tuje, nemške gospode k nam pošiljajo, kar nam spricuje zopet ta čudni notar. Zbor je izrekel nad notarjem postopanjem enoglasno svoje obžalovanje ter naročil odboru katoliško-političnega društva, da v tej zadevi stori potrebne korake na merodajnem mestu. Ta bode skušal, pri ministrih pozvedeti, ali notarju v Borovljah res ni treba slovensko znati.

Gospod Colarič se je spomnil družbe sv. Cirila in Metoda. Prebral je njen oklic in povedal, da bo v Velikovecu zidala slovensko šolo, za to je moramo Korošci hvaležni biti in jo podpirati. Začel je s krožnikom za družbo nabirati in je nabral drobiža ravno za 10 gld. Kamen do kamna — palača.

Ko je bilo zborovanje z živio-klici na svitlega cesarja zaključeno, oglasili so se pevci in so tako lepo prepevali, da smo vsi strmeli. In kateri pevci so bili? To so bili Borovski cerkveni pevci, vrli narodnjaki. Slava jim! Izvežbal jih je v narodnih slovenskih pesmih novi Boroveljski organist g. Malovrh. Slava tudi njemu!

Prosta veselica je bila prav navdušena in bo gotovo vsem vdeležencem ostala še dolgo v prijetnem spominu. Obžalovali smo le, da na tem shodu nismo imeli ne enega zastopnika duhovskega stanja, kar tukaj naznanjamo zaradi tega, da bo imel spisatelj znanega članka „Pax“, kojega je priobčil pred kratkim v „Klagenfurter Zeitung“, večje veselje nad svojim delom. Mi, ki kaj tacega nismo bili do sedaj vajeni videti, si te odsotnosti sosednih preč. gg. duhovnikov nismo mogli prav tolmačiti. Upamo pa, da bo prihodnjič bolje.

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Sitnosti zavoljo plakatov.) Uradna „Celovčanka“ štev. 176. od 4. vel. srpana 1894 je opozorila na neko razsodbo najvišega sodišča, vsled ktere se smejo volilni plakati prilepati le z dovoljenjem oblastniške za javno varnost. Če naše katoliško-politično društvo svoje shode s plakati naznanja, niso to nobeni volilni plakati, če je torej „Celovčanka“ razsodbo prav umela in prav citirala, potem naši plakati niso navezani na tisto razsodbo, ker niso volilni plakati. Da bi pa bolj varno šlo, je naše politično društvo vendar začelo take plakate predlagati c. kr. okr. glavarstvu. Ali naše c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu s tem še ni zadovoljno ter nam je dostavilo odlok, ki pravi, da se smejo plakati prilepati le na tistih krajih, ktere za to določi in odkaže dotično občinsko predstojništvo. To je čisto novo. Če nam je dotično občinsko predstojništvo neprijazno, potem bo naše plakate sploh prepovedalo ali pa jim odkazalo taka mesta, kjer svojega namena doseči ne morejo. Ta odlok c. kr. okr. glavarstva je že zavolj svoje klasične slovenščine vreden, da ga v večem spomin doslovno priobčimo. Glasi se:

26502
b.
Častitemu načelnistvu katoliškega-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Celovcu.

Dopis 23. listopada 1894 se z tem na znanje vsame, da zavolo dovoljenja vabilnih plakat tisti plakati se morajo prej priložiti na okrajno glavarstvo in se bodo smeli samo na istih krajih prilepiti kire bodo izkazani in dovoljeni od občinskega predstojništva.

Celovec dne 27./11. 1894.

c. k. vladni svetovalec:

Frhr. Mac-Nevin l. r.

Zanimivo je, da ima o tej stvari c. kr. okrajno glavarstvo v Beljaku vse drugačne nazore. Tisto nam je brez vseh drugih pogojev vedno dovolilo prilepanje plakatov v tistih krajih, ki smo jih sami za to izbrali in naznanili, kakor je razvidno iz naslednjega odloka, ki je pisan v lepi in pravilni slovenščini, in se tako-le glasi:

Št. 24204.

Gospodu podpredsedniku „katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ v Celovcu.

C. kr. okrajno glavarstvo dovoli vsled naznani častitega društva od 8. t. m. in v smislu § 3. zakona z dné 15. novembra 1857. l. št. 135 drž. zak. v zbornem pravu, da se bode vršil javen shod dné 14. oktobra t. l. popoldne ob 1/4. uri v prostorih gotilne „pri Rutarju“ v Dolinčah v slučaju ugodnega vremena tudi na prostem pod milim nebom.

C. kr. okrajno glavarstvo tudi dovoli vsled prošnje častitega društva in v smislu § 23. tiskovnega zakona z dné 17. decembra 1862 l. št. 6. drž. zak. za l. 1862. prilepenje vabilnih plakatov na javnih mestih v Rožeku, Rožeški okolici, Dolinčah in Št. Jakobu.

V Beljaku, dné 10. oktobra 1894.

Za c. kr. okr. glavarja:

Dr. Klebl l. r.

Zdaj družega ne bo kazalo, kakor da se naše politično društvo na višje mesto pritoži zoper odlok c. kr. okr. glavarstva Celovškega, da vsaj zvemo, ali in v koliki meri so plakati našega društva podvrženi nadzorstvu c. kr. političnih oblastnij.

Od Drave. (Koroška kmetijska družba.) Kar imajo liberalci v rokah, nema blagoslova od zgoraj. Naša kmetijska družba ima vendar lepe denarje in pomočke v rokah, in vendar se nikjer nič ne pozna, da bi s kmetijstvom kaj na bolje šlo, vsaj v slovenskih krajih tega ni zapaziti. Slovensko katoliško društvo je vsaj to doseglo, da smo dobili slovenščine zmožnega potovalnega učitelja dr. Kramarja. To bi bila lepa pridobitev, ko bi bil g. dr. Kramar prost človek. Tako pa je žal postavljen pod oblast kmetijske družbe, in tako so mu skoraj da roke vezane, da ne sme delovati v korist slovenskih kmetov, kar bi bila njegova naloga. Le malokdaj ga družba kam pošlje med Slovence in še tedaj njegovega prihoda noče v časniki naznaniti, kakor bi želela, da naj kmetje ne zvejo za predavanje in da naj se ne okoristijo s poukom dr. Kramarjevim! Ako je družba že toliko pristranska, da noče v „Miru“ naznaniti dr. Kramarjevih govorov že nekaj dnij naprej (kar bi največ izdalo, ker slovenskim kmetom „Mir“ še najprej v roke pride), kdo jej pa brani, take govore naznanjati v uradni „Klagenfurter Zeitung“? In čemu pošilja družba v slovenske kraje, kakor nedavno v Libeliče in v Goriče, nemškega učitelja, namesto dr. Kramarja? V Libeličah se je zbralo komaj 14 poslušalcev, še tisti večinoma iz druge občine, ker tudi ta shod ni bil dovolj naznanjen. Iz vsega postopanja družbe se vidi, da njej ni prav nič za poučevanje slovenskih kmetovalcev, posebno jim ne privošči pouk v slovenski besedi. Zato se ne čudimo, da slovenski rodoljubi nevoljni postajajo, kakor se je videlo na zadnjem velikem zboru v Celovcu, kjer se je govorilo o tem, da bi se naredila posebna kmetijska družba za koroške Slovence. Dokler je grof Falkenhayn poljedelski minister, je nekaj upanja, da bi se ta misel morda dala izvršiti, kajti ta gospod je Slovenec že pogostokrat pokazal svojo naklonjenost in pravičnost.

Iz Podjunske doline. („Pax“!) Nov evangelij nam oznanjuje. Kdo pa? Ali je na dan stopil kak novi prerok? O ne, stara tetka „Celovčanka“ je šla med preroke in učnike. „Poboljšati“ hoče v prvi vrsti hude slovenske duhovnike. Uči jih pa, da se za njih uzvišeni stan ne spodobi, da bi se mešali v politične boje. Nova zlata doba se bliža za liberalce: ako se bodo duhovniki prestrašili tega novega preroka v „Celovčanki“ in se ravnali po njegovih naukih, potem imajo spet liberalci, brezverci, socialisti, prekucni, prostozidarji, sleparji, oderuhi in vsake vrste protikršćanskih ljudi proste roke. Oni smejo nevednemu ljudstvu jemati vero, poštenje in denar, pa nikogar več ne bo, da bi jim to branil. Da bi le duhovniki mirovali, potem bo mir! Zapomnite si torej, slovenski duhovniki, in ubogajte „Celovčanko“: Kedar se pri žganju zbirajo razuzdani pijanci in prežvekujejo svojo brezversko modrost, ktere so se naučili iz brezverskih knjig in časnikov, da ni pekla, ne večnosti, da človek pogine kakor žival, da je torej neumnost, moliti, postiti se in v cerkev hoditi, ali pa celó sv. zakramente prejemati, da je le tisti moder, kdor streže svojemu telesu itd., če kaj tacega vidite, duhovni, nikar ne hodite med ljudi in nikar jim ne pravite, da so taki nauki lažjivi in pogubni! Lahko bi se začel kak prepir, — torej pustite take ljudi pri miru, naj govorijo, kar hočejo, naj še druge zapeljujejo in ob vero in poštenje pripravijo, to vse vas nič ne briga; ne

zmenite se za to, pa bo „mir“ — pax! Če brezvestni bogataši stiskajo svoje delavce in skubijo celo ljudstvo, če uničujejo s slabimi postavami in s silo denarja rokodelca in kmeta, če sleparji ljudi goljufajo s popačenim blagom, z lažmi in zvijačami, nikar se ne potegujte za revno, delavno ljudstvo; da imate le vi svoje življenje, kaj vas potem peče revščina ljudstva in kopičenje milijonov v rokah bogatih Judov; ne branite ljudstva, naj si samo pomaga, ali pa naj pogine; brez vas si itak pomagati ne more; ne dražite torej bogatih liberalnih gospodov in Judov, pa bo „mir“ — pax! Če socialni prekucni med ljudstvom okoli hodijo in učijo novi nauk o socialni državi, kako bodo pregnali cesarje in kralje, kako bodo vsem, ki kaj imajo, torej tudi kmetom, vse proč vzeli, in kako bo potem z vsem imetjem in vsem blagom gospodarila socialna država, kako bodo odpravili vero in pregnali krščanski nauk iz šol, ter svet vladali brez Boga in njegovih zapovedij, — pustite jih, naj govorijo; nikar ne hodite med ljudi in nikar jih ne poučujte, da so taki nauki krivi, nemogoči in pogubni za ves človeški rod. Vi sicer pravite, da morate braniti cesarja in kmeta in sami sebe in Kristusovo pravo vero; toda premisliti morate, da bote socialne demokrate razdražili, ako jim nasproti stopite, in naredil se bo velik prepir v deželi, tega pa nas Bog varuj! Za duhovnike se ne spodobi, da bi se mešali v politično vojsko, torej ubogajte novega „preroka miru“, pa bo v deželi „mir“ — pax! Kaj za to, če se izvolijo sami liberalni in brezverski poslanci, ki bodo potegnili s prostozidarji in Judi ter delali protikršćanske in za ljudstvo škodljive postavbe; kaj vas duhovnike to briga? Da imate le svoj vsakdanji kruh, pa je dobro. Ne ustavljajte se torej liberalcem, da tistih ne razdražite, in se utegne narediti kak prepir. Naj se revnemu ljudstvu godi dobro ali slabo, na tem ni toliko ležeče; glavna stvar je le, da se ohrani mir v deželi. Preverjen sem, da bodo vsi slovenski duhovniki poslušali modri glas „Celovčanke“, in potem bo „mir“ — pax!

Izpod Kočne. (V spomin poštenjaka.) Pri Makeku pod Kočno se je zbralo nedavno izdatno število ljudij. Pokopali smo rajnega Makekovega očeta, Jerneja Šenka. Bil je pošten ter premožen mož in v časti pri ljudéh. Dolgo let je opravljal službo cerkvenega ključarja pri sv. Ožboltu na Jezerskem. Z rajnim Mlinarjem je bil voditelj pri zidanju sedanje farne cerkve. Pri prvi sv. maši častitega gospoda, ki je zdaj župnik v Lipi nad Vrbo, je bil za duhovskega očeta. Leta 1888. je obhajal zlato poroko s svojo ženo Mico, ki še živi. Dne 22. novembra t. l. smo ga pokopali. Veliko število ljudstva in čvetero duhovnikov je spremilo mrliča na zadnji počitek. Bog mu daj nebeski raj!

Iz Spod. Dravograda. (Občinske volitve.) „Mir“ je sicer na kratko že poročal o naših občinskih volitvah dne 20. listopada, a naj nekoliko spopolnim ono poročilo. Nasprotniki delali so na vso moč, da bi dobili občino v svoje roke. Da so dobili volilce na svojo stran, trosili so med ljudi drzne laži o naši slovensko-katoliški stranki. Rekli so n. pr., da ta stranka hoče imeti novega župana na Ojstrici, da bo šolo čisto slovensko napravila, tako da se bodo tudi čisto nemški otroci samo slovensko poučevali itd. S takimi praznimi in lažnjivimi govori dobili so jih res precej na svojo stran. Prišli so pa nasprotnikom na pomoč tudi Celovške „Freie Stimmen“, ki so pred volitvijo objavile drzen ščeuvalen dopis o naših volitvah in pa Celovški nemško-nacionalni „Deutscher Volksverein“, ki je napravil tú dne 18. listopada shod. Delali so nasprotniki pa tudi s — kamenjem! Po noči od 18. do 19. listopada so pobili namreč okna preč. g. proštu, noč pozneje pa trem drugim pristašem katoliške slovenske stranke. Ne vem, ali so s tem hoteli pokazati svojo hvalisano „omiko“ ali „pravičnost“ svoje stvari, ali kaj? — Volitev sama se je vršila tako: V tretjem razredu trpela je volitev celih pet ur. Prišli so naši kmetje v res obilnem številu, se hrabro držali, tako da je bila tudi zmaga naša! Slabše je šlo v drugem razredu. Za ta razred je bila namreč volitev najprej določena na 1/2 11. uro dopoludne. Ker je pa volitev v III. razredu trajala do 1. ure popoldne, se je morala volitev v II. razredu preložiti na 2. uro popoldne. Zbog tega so nekteri izmed naših odšli, par so jih dobili nasprotniki s silnim pritiskom na svojo stran, tako da sta izvoljena v II. razredu samo dva od naše strani postavljena kandidata. V I. razredu so zmagali nasprotniki. — Po volitvi so se skazale „Freie Stimmen“ št. 141. zopet z nekim lažnjivim in skrajno drznim dopisom o volitvi. S starimi, že tolikokrat ovrženimi, pa vselej zopet na novo pogretimi frazami napadajo na znani „liberalni“ način slovensko kmetisko stranko, posebno pa mil. g. prošta, ki se je zagriznjenim liberalcem hudo zameril s tem, da se je postavil na stan slovenskih kmetov-poštenjakov. Čisto postavni in povsem mirni nastop slovenske stranke imenujejo „gnjusno početje“ („eckles Getriebe“), — a

dokler ne morejo navesti natanko imen in posameznih slučajev (kar se jim ne bo posrečilo!) je tako pisarenje grda laž in zlobno obrekovanje! Niti enega slučaja ali dejanja nam ne morejo navesti, ktere ga bi se morali sramovati.

Od Save. (Za družbo sv. Cirila in Metoda.) Od tam, kjer teče bistra Sava, se nam piše z dne 6. grudnia 1894:

V povzdigo dušno in za čast naróda!
Žrtvujmo združeni za darom dar,
In da še plodnejše uspeva stvar,
Duh vódi svetih nas Ciril-Metoda!

Novo leto je pred durmi in zopet se bo v tem času nebrojno število posetnic (vizitnic) razpošiljalo. Kaj komu hasnijo? Prav nič! Če imamo sorodnike, znance in prijatelje, za te itak vemo, če nas ljubijo, da nam tudi vsaki čas, ne le ob novem letu želijo vse dobro in tudi, če ne izrazijo teh voščil s pošiljativo posetnic. Dragi Slovenci in Slovenke! prenehajmo s tem in storimo na mesto tega kaj dobrega. Položimo rajši v ta namen kak mali dar na altar prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda. Kdo ne ve, kaj nam je ta družba? Komu ni znano, kaj je že dobrega storila in koliko naših otrok rešila? Posebno zdaj ji prihitimo na pomoč, ko ji bo treba veliko novcev za šolo v Velikovem. Pomagajmo ji rešiti slovensko, našo deco v tužnem Korotanu! Pa tudi že o božičnih praznikih je lepa prilika za to, ker se tak čas navadno obilo zbiramo v družbah. Naj ne pretekó torej ti lepi dnevi, da bi se mi ne spominjali vsaj z malimi doneski plemenite šolske družbe sv. Cirila in Metoda!

Od štajersko-koroške meje. (Poštarji, učite se vendar slovenščine! — Nemški rogovileži v Dravogradu.) Kako čudno že ob koroški meji zatirajo slovenščino, naj vam naznani sledeča dogodka: Moj prijatelj pisal mi je dopisnico, s katero si je pri meni naročil deske in sicer dne 30. kimovca 1894, da naj bi njemu do 3. vinotoka poslal zaželjeno stvar, napravil je na dopisnico pa slovenski naslov: „Podgorje pri Slovenjgradcu.“ To dopisnico oddal je na pošto v Spodnjem Dravogradu (kteri je dobre 2 uri oddaljen od Slovenjgradca) dne 30. kimovca t. l., in čujte, dopisnica došla je v Slovenjgradec dne 10. listopada 1894, od koder sem isto še tisti dan dobil, nosi pa ta listnica več poštnih pečatov; celo v Dalmaciji me je menda iskala, dokler ni nekdo na isto z modrim svinčnikom zapisal „Windischgraz“; z nemško besedo me je še le najti mogla. Ubogi Korošci, ako že na meji nočejo slovensko čitati in razumeti, kako se mora vam v središču starega Korotana še le goditi? Take žalostne razmere so sicer na Štajerskem že prešle, ker dobivam iz Štajerskega in Kranjskega mnogo pisem pod slovenskim naslovom. — Nedavno bil sem v slovečem Dravogradu, tam kjer bivajo Slovenci, ki še nemško ne znajo ali jo pa le za silo lomijo, in pravil mi je neki pošten gostilničar, da bode v kratkem poslala družba „Deutscher Volksverein“ v Celovcu govornike, kteri bodo tržane z nemškim duhom napojili, da bodo za nemške kandidate oddali svoje glase pri bližajočih se občinskih volitvah. No, tega je še treba, rekel mi je pošteni krčmar, in nadaljeval, kako nekteri, menda udje imenovane družbe, slovenskega kmeta in pa duhovnike črtijo, ljub pa jim je Slovenec, kedar jim težko zaslužene groše prinese. Ker je cela okolica, kolikor je meni znano, slovenska, izogibajte se kmetje takih, ki gledajo le v nemški „Reich“ in ostanite pri svojih, držite se gesla: Svoji k svojim! in po preteku nekaj let ne bo več pošiljala družba „Deutscher Volksverein“ svojih agitatorjev v slovenski Spodnji Dravograd; bote videli, da bodo vsi nemškutarji splavali po Dravi.

Slovenski kmet.

Iz Štajerske. (Občna volilna pravica) postala je geslo vseh mestnih delavcev in povzročuje našim državnim poslancem mnogo preglavice, posebno nemškim liberalcem, dasiravno bodo vsled tega, ako dobé le samo mestni delavci volilno pravo, ravno oni na dobičku, ker vsi mestni delavci bodo najbrž prej volili liberalnega kakor konservativnega poslanca. Dobro je torej, da pazimo, kako stališče bodo zavzeli nasproti tej polovičarski volilni reformi naši slovenski in nemško-konservativni poslanci. Ako bi namreč slovenski oziroma nemški konservativni poslanci glasovali za tako volilno reformo, bi vsled iste le sami sebe oškodili. Na vsak način je potrebno, da se naši slovenski in konservativni poslanci zavzamejo za občo volilno pravico tudi na kmetih, vsled ktere se jim ni le bati nikake nevarnosti, temveč bi se vsled tega ravno slovenski in konservativni nemški poslanci pomnožili, kar bi bilo le z veseljem pozdraviti in bi bil en korak storjen, da zadbimo zaželjeno ravnopravnost. Kmetiski posli čutijo isto, kar njih gospodarji, in med kmetom in njegovim poslom sploh nobene razlike ni. Vsi jedo iz ene skleda, vsi so enako oblečeni, vsi enako izobraženi, sploh kmetškemu poslu ni niti možno, da bi čutil, da je on le posel, a gospodar da je kdo drug, temuč on se čuti isto tako kot ud tiste hiše,

kakor vsak domači, in ravno vsled tega na kmetih za dolgo časa nobena demokratična agitacija sploh mogoča ni. Prav tukaj bi se torej pomnožilo število slovenskih in trezno mislečih ter pravicoljubnih kmetiskih poslancev. Ako se dovoli torej kaj takega mestnemu delavcu, a kmetškemu pa ne, to bi bila krivica in nam v škodo. Nadejamo se torej od naših slovenskih poslancev, da, ako že sploh mislijo za tako volilno reformo glasovati, vsled ktere bi pa bili le nam nasprotni življi pokrepčani, a naš slovenski in kmetški delavec pa zopet pri svojih pravicah prikrajšan, da potem tudi kot zastopniki našega slovenskega národa porabijo ves svoj upljiv, da ostane rajši vse pri starem, po pregovoru: Boljše je manjše kot večje zlo. Ker bi se vsled take volilne reforme stališče Slovincem shujšalo, moramo že sedaj vse sile napeti, da ne zmagajo s svojimi zahtevami naši nasprotniki. Vsaj že sedaj znamo, da bodo vsi zastopniki demokratično mislečih mestnih delavcev nam nasprotni, med tem ko bi obratno vsi zastopniki naših kmetiskih poslov bili vsaj deloma tudi našim težnjam naklonjeni, in bi s tem naša sveta stvar novo oporo dobila.

J. V.

Politični pregled.

Nevolja nas obhodi, kedarkoli se spomnimo, kako mazanje in mečkanje imajo poslanci na Dunaju s tisto preosnovno volilne postavbe. Vlada se je pogajala s strankami, pa jih ni mogla zjediniti za skupen predlog. Vlada se je naveličala in rekla je poslancem: „Ker se meni ne podate, pa naredite postavbo sami.“ Na to se je zbral volilni odsek in se posvetuje, pa vsaka stranka ima druge nazore in nobena noče odjenjati. Kaj prida se tukaj ne bo skuhalo; bojimo se pa, da bodo konservativci kakor po navadi od spod padli. Morda se pa za noben predlog ne bodo zjedini, in kaj bo potem? Ali odstopi ministerstvo, ali pa bo državni zbor razpuščen. Pa kaj to koristi? Kdo nam more za gotovo povedati, da bo novi državni zbor bolj pripravljen in zmožen, pravično urediti volilno pravico? Najbolje bi bilo, ko bi pustili svitli cesar od modrih državnikov izdelati nov, pravičen volilni red, potem pa ga oktrojirati, to je, iz svoje lastne moči in oblasti brez dovoljenja poslancev v veljavo postaviti, slednjič pa državni zbor razpustiti in volitve razpisati po novem volilnem redu. — Obrtni odsek državnega zbora se je izrekel za nedeljski počitek. — Pravosodni minister Schönborn je izdal naredbo zoper preobilno, nepotrebno pisarenje, s katerim se pravde le zavlačujejo. Ta je enkrat pravo zadel! — Z liberalci gre povsod navzdol. Zdjaj so spet na Tirolskem zgubili en sedež deželnega poslanca v mestni kuriji, ktere ga so jim konservativci vzeli. — Čuje se, da bo koroški deželni zbor sklican meseca prosinca.

Novi ruski car je o priliki svoje poroke pomilostil mnogo kaznjencev, med njimi tudi Poljake, ki so bili v kazni še od zadnje ustaje, mnogim kmetom je pa njih zakasnele dolge odpustil. — Turki so v Armeniji napravili grozno klanje. Požgali so 25 vasij in umorili okoli 3000 ljudij. To je že turška navada. Volk ostane volk, tudi če se je postaral. — Anglija, ki je bila prej na strani Nemčije, se je tistej v novjšem času začela umikati in približevati se Rusiji. Rusi pa v angleško prijaznost ne verujejo in si mislijo, da išče Anglija zopet le kak dobiček, najbrž v Aziji. — V azijski vojski zmagujejo povsodi Japonci. Amerika posreduje za mir, pa Japonci zahtevajo veliko odškodnino v denarjih in še nekaj kitajske zemlje. Bomo videli, kako pojde naprej.

Gospodarske stvari.

Po čem se spoznajo stare gosi in race. Stare gosi imajo drapave noge, močne peroti, debele, močne in neupogljive kljune, trda peresa in trdo kožo. Mlajše gosi imajo mehko kožo pod perutmi in na perutnih koncih. Po istih znamenjih se razločujejo tudi stare race od mladih, le to posebnost imajo mlade race, da imajo v primeri z velikostjo glave daljši kljun nego stare.

Novičar.

Na Koroškem. Dobili smo zgodnjo zimo, sneg in mraz. Ukljub zimi so duhovi razgreti, to pa zavolj občinskih volitev, ki se po deželi vršijo. Nemškutarji so zdaj še bolj srditi postali, odkar so prišli pod vodstvo Steinwenderjeve stranke. Povsod pretijo s kamnom in polenom; neustrašenim Slovincem pretijo s smrtjo! Take bi bilo vendar dobro pri sodnji ovaditi! — V Tinjah in na Žih-poljah so bojda liberalci zmagali. — V Trgu (Feldkirchen) so si oskrbeli električno razsvitlavo. To

je zdaj že tretji kraj na Koroškem; prej sta dobila električno luč mesto Wolfsberg in trg Spital. — Listi poročajo, da bo tovarnar Maks vitez Moro Vetrinje zapustil in se preselil v Monakovo. — Kmet Štefan Janže iz Hodiš se je po noči iz Celovca domov vozil, kar na mah ga eden napade s kolom. Kmet je kol zagrabil, z drugo roko pa segel po nož, ga odprl in napadalca zabodel. Potem pa je konja pognal in prišel srečno domov. Drugi dan so videli na tistem mestu lužo krvi, dokaz, da je bil potepuh močno ranjen; pa se je vendar še nekam prevlekel, ker ga nikjer niso našli. — Tudi v Zvirčah pri Slov. Šmihelu je neki Pikl napadel kmeta Meznarka in mu vzel 101 gld. Zdaj je že pod ključem. — Tatovi so ulomili na Reberci v farno cerkev, v Žel. Kapli pa v cerkev D. M. ter razbivši pušice denar odnesli. — Občinske volitve v Kotmari vesi, ki so se vršile dne 5. t. m., so za našo stranko sijajno izpadle. V 3. razredu je prišlo na volišče 116 od 148 volilcev, ter je bilo oddanih 71 veljavnih glasov za slovenske in 34 glasov za nasprotno kandidate. V 2. razredu dobili so naši 19, in nasprotniki 14 glasov. Prišlo je 33 od 40 volilcev. V 1. razredu sta izvoljena dva naša in dva nasprotna. Volitev je bila burna ter je trajala od 1/2 11. ure dopoldne z malim presledkom do 1/2 4. ure popoldne. Kot komisar je bil navzoč sam c. kr. okrajni glavar gosp. baron Mac-Nevin. Agitacija na obeh straneh je bila silna, slovenska zmaga pa toli bolj sijajna. Živeli zavredni slovenski volilci in volilke narodne občine Kotmirske! Več o volitvi sami prihodnjič.

Na Kranjskem. V Ljubljani se je vršil dne 29. pret. meseca shod slovenskih zaupnih mož. Sešlo se je nad štiri sto odličnih gospodov tako imenovane „napredne“ stranke; sklenili pa so, da se bo stranka odslej imenovala „narodna stranka“. Nas posebno veseli, da nobeden ni govoril kaj zoper krščansko vero; veseli nas pa tudi, da so se gospodje izrekli za versko izgojo otrók in za gospodarski program krščanskih socialistov. Iz tega je vidno, da so se možje, ki so bili prej nekako na glasu „liberalcev“, našej stranki močno približali, zato imamo upanje, da se bo razpor na Kranjskem s časoma vendar le poravnal, ako bo le na obeh straneh nekoliko dobre volje. Da se je shod izrekel tudi zoper koalicijo, to ni treba nikogar boleti, saj smo vsi v tem edini, da se nam Slovanom pod koalicijskim ministerstvom huje godi, nego kdaj prej, in da se je koalicija le v zadregi skrpala ter da njeno življenje ne more dolgo trajati. Bog daj, da bi je bili kmalu rešeni; saj nam ni pravična niti v verskih, še manj pa v narodnih vprašanjih. — Katoliška bukvarna je izdala knjižico „Molitvena ura pred sv. Rešujim Telesom“. Dobi se za 12 kr., trdo vezana 20 kr. — Pri Radovici je zmrznil 51 letni kmet Rožman, ko je bil na lovu. Bil je strasten lovec in je zdaj pri lovu tudi smrt našel. (Plug in brana in motika — to se tebi, kmetič šika, — puško pusti ti na stran, — ako ni deželi v bran.) — Posojilnico so ustanovili v Zagorju ob Savi. — Občni zbor kranjske kmetijske družbe v Trebnjem na Dolenjskem se je izrekel za pridelovanje sladkorne pese. — Blizu Kranja je neki Tomaž Rantar v pijanosti v Kokro padel in utonil.

Na Štajerskem. Graščak Pongrac je v treh občinah pod Ptujem napravil lov z osmimi lovci. Postrelili so v dveh dneh 1100 zajcev in 300 fazanov. Koliko škode je teh 1100 zajcev moralo narediti kmetom!? — Pri tiskarju Drag. Hribarju v Celju se dobi prav lep koledar, ki se imenuje „ilustrovani narodni koledar“, ki ima res krasne slike ali podobe. Velja broširan 70 kr., vezan 1 gld. — „Zveza“ slovenskih posojilnic ima svoj občni zbor dne 13. grudnia. — V nemškem Gradcu so naredili železnico na mestno goro Schlossberg. — V Brežicah bodo napravili posojilnico. — V Žalcu se snuje slovensko katoliško delavsko društvo. — Okrajna bolnišnica se bo ustanovila v Slov. Gradcu. — Trapisti v Reichenburgu bodo napravili tovarno za čokolado.

Na Primorskem. Svitla cesarica se je pripeljala v Miramar, pa je kmalu spet odšla v Afriko. — Velika nevolja je med Tržaškimi Slovenci, ker so škof napovedali sv. misijon s slovenskimi pridigami; Lah so pa začeli upiti, da se v Trstu ne sme po slovensko pridgati, in vsled raznih groženj od strani Judov in lahonov so mil. gosp. škof misijon spet odpovedali. Ta stvar pa s tem še ni končana; slovenski poslanci so vse to sporočili ministrom, in bomo videli, kaj poreče zdaj naša slavna c. k. vlada k tej predrznosti lahonovskih kričarjev.

Po drugih deželah. Judovski bogataš bar. Königswarter bo bojda prestopil h krščanski veri. Vsled očetove oporoke mora v tem slučaju plačati en milijon za dobrodelne namene. — Na Laškem se množijo roparske čete. Na Sardinskem otoku so napadli neko pomorsko mesto, premagali vojske in potem vse mesto oplenili in oropali.

Loterijske srečke od 1. grudna.

Gradec 10 47 2 32 79

Dunaj 33 24 72 47 68

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld	kr	gld	kr
pšenica	4	20	5	25
rž	3	45	4	35
ječmen	3	30	4	10
oves	2	20	2	75
hejda	3	35	4	20
turšica (sirk)	3	45	4	35
pšeno	6	30	7	90
rižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	75	1	20
deteljino seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 3 gld. — kr. kisto 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 40 kr., slama po 1 gld. 30 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 60 do 64 kr. kila, maslo in puter po 90 do 100 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 38 gld. stari cent.

Pijančljivost

se lahko ozdravi z antibiotinom, kakor mnoge skušnje pričajo. — Mnogo zahvalnih pisem lahko vsakemu pokažemo in zastoj pošljemo v pregled. — Zdravilo nema duha, torej se pijancu lahko daje tudi brez njegove vednosti. — Ena doza stane 2 gld. 20 kr.; dvojna za bolj zastarane bolezni 4 gld. 40 kr. Poštnino plačamo tukaj, ako se denar naprej na nas pošlje. Prodaja: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721. — Glavna zaloga v c. k. vojaški lekarni na Dunaju I. trg sv. Štefana.

Svoji k svojim.

Pravi **Kranjski brinjevec**, liter po 1 gld. 50 kr. in 1 gld. 20 kr., pošiljam od 5 litrov naprej proti povzetju.

France Cvek.

Kamnik, Kranjsko.

Voščene sveče.

Udano podpisani priporoča visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svoje v dobrem slovesu stoječe



voščene sveče



ki so izdelane iz čistega čebelnega voska brez vsake škodljive primesi, kakoršne nekateri svečarji rabijo, da so sveče bolj bele videti. Velečastita duhovščina naj se blagovoli prepričati o dobroti mojih sveč, zlasti altarnih. One gorijo lepo in počasno, tako da se z njimi v primeri z drugimi precej prihrani.

Zahvalim se za vsestransko dosedanje zaupanje in obljubim tudi z naprejš postreči č. gg. kupovalcem z dobrim blagom.

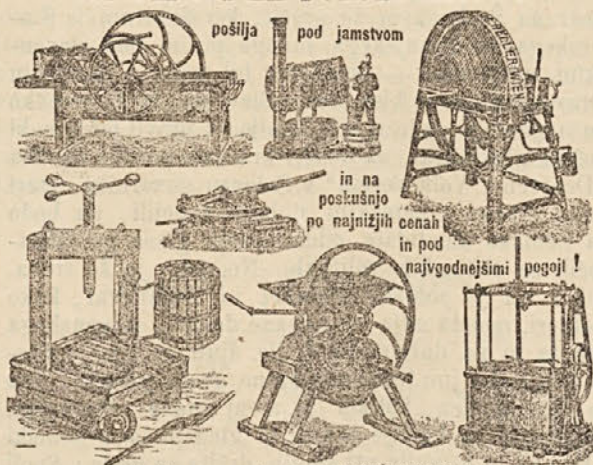
Čeravno je letos vosek drag, dajem sveče vendar po navadni ceni: kilo za 2 gld. 40 kr., franko doposlane.

Z odličnim spoštovanjem

Karol Pacher,

medar in svečar v Železni Kapli na Koroškem.

VSÍ STROJI ZA POLJEDELSTVO!



Lito železo, surovo ali priprajeno, za vsakovrsta stroje, bogato ilustrirani 192 strani obsejni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastonj.

IG. HELLER, DUNAJ

3/4 PRATERSTRASSE Nr. 49.

Preprodajalci se iščejo.

Anton Mader,

zaloga in veznica slovenskih in laških molitvenikov, prodajalnica papirja, knjigoveznica v Pliberku na Koroškem.

Uljudno naznanjam, da sem nakupil 25.000 slovenskih molitvenikov razne vrste in jih vežem na vse mogoče načine od najpreprostejšega do najdražjega s kristalnim oklepom po čudovito nizkih cenah. Opozarjam na primer tudi na molitvenike „Življenja srečen pot“ in „Devištvo“, ktera vežem v ružavo usnjo za 50 kr., z okvirom na robu pa za 1 gld., s kristalnim oklepom v barvah za 1 gld. 30 kr. Vredno je, ogledati si mojo zalogo. Priporočam se prebivalcem Pliberka in okolice.

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine, in tovarna za stroje v Žalcu pri Celju

izdeljuje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, uliva iz železa in kovin (vsakere zmesi) vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravljajo cele transmisije po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje **travniške brane**, ktere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosil.

Glas iz občinstva.

Gospodarji se opozarjajo, da se tržaško blago, moka, špirit in žganje v Celovcu najboljši kup dobi na starem trgu št. 19. pri „zlatem vencu“.

Pijte kavo

Oelzovo



vedno mešano z

kavo

Zakaj? Zato, ker daje kavi prijeten duh in lepo rumenkasto barvo. Ker je Oelzova kava izdelana iz najboljših, čiste tvarine in je zelo tečna. Za zdrave in bolne je to okusna in krepka jed. Pri nakupu pazite na ime **Oelz** in na **varstveno marko**.

Dobi se v **vseh** boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemnih zavitkov itd. po najnižjih cenah.